

СТАНОВИЩЕ

от

Доц. д-р Петрана Грозданова Стойкова
Катедра „Социология“, Философски факултет,
Югозападен университет „Неофит Рилски“

на

дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „**доктор**“ в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, *Професионално направление 3.1. Социология, антропология и науки за културата*, докторска програма по специалност „Социология“

Автор: Мария Дионисиос Дрену

Тема: Иновативни методи на преподаване и тяхната ефективност: социологически аспекти

Научен ръководител: проф. д.н. Валентина Миленкова

*Катедра „Социология“, Философски факултет,
Югозападен университет „Неофит Рилски“ – Благоевград*

Основание за изготвяне на становището: Заповед № 1362/24.06.2025 г. на Ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски“, с която съм определена за член на научното жури.

1. Общо представяне докторанта

Със Заповед № 2807/21.12.2022 г. на Ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски“, Мария Дионисиос Дрену е зачислена за докторант в самостоятелна форма на обучение на английски език в катедра „Социология“ при Философския факултет на ЮЗУ „Неофит Рилски“ в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, *Професионално направление 3.1. Социология, антропология и науки за културата*, докторска програма по специалност „Социология“. Положила е успешно предвидените в индивидуалния план докторантски изпити и е отчислена с право на защита (Заповед за отчисляване № 1233/03.06.2025 г.).

2. Актуалност на тематиката

Във века на информационните технологии, свързан с трансформации във всички социални сфери, се налага необходимостта от трансформиране и модернизирание на образователната система. Традиционният модел на обучение вече не отговаря в пълна степен на потребностите на съвременните ученици, които живеят в условия на дигитализация и динамични социални промени. Променят се ролите на учителя и учениците. Акцентът се премества от това, което учителят преподава, върху това, какво и как учи ученикът. Докторантът много точно отбелязва, че „традиционният модел на обучението, където учителят е единственият източник на знания, а учениците са пасивни

получатели, вече не е достатъчен, за да отговори на сложните предизвикателства на днешния свят“ (стр. 5). Продуктивното взаимодействие в учебния процес предполага диалог между участниците в процеса, който превръща ученика в активен субект на учебно-възпитателния процес, а учителя в партньор.

Иновативните методи на преподаване трансформират учебния процес като го правят по-интересен, интерактивен и ориентиран към ученика. При тях учениците заемат активна роля, а учителят изпълнява функцията на фасилитатор, който подпомага и насочва процеса на обучение. Въпреки своя потенциал, тези методи са свързани с редица предизвикателства, които ограничават тяхното ефективно приложение. Изследването на ефективността на иновативните методи на преподаване може да даде ценни резултати, свързани с набелязването на мерки за повишаване на качеството на образованието.

3. Познаване на проблема

Докторант Мария Дионисиос Дрену има професионален опит като учител и е пряко ангажирана с изследвания проблем. Придобитите от нея професионални знания, умения и компетентности по различни специалности (философия, психология, специална педагогика, социология) дават възможност за по-задълбочено и комплексно осмисляне на традиционния образователен модел и на навлизащите в образованието иновативни практики. Използваната литература се състои от 215 източника (от стр. 165 до стр. 182) и съответства на приложения изследователски подход.

4. Методика на изследването

Приложените изследователски методи са свързани с основната цел на научното изследване. Мария Дионисиос Дрену е използвала както количествени, така и качествени методи. В дисертационния труд са представени резултати от: 1) Непредставително количественото проучване проведено сред 322 учители от държавни и частни средни училища в Република Гърция (191 жени и 131 мъже). То е реализирано в периода от м. октомври 2024 г. до м. декември 2024 г., а разработеният от докторанта инструментариум (въпросник) се съдържа в Приложението към дисертацията (стр. 183-190); 2) анализ на документи: официални училищни документи, записи и учебни програми, свързани с прилагането на иновативни методи на преподаване. Методологията на дисертацията е съобразена с разкриването на социологическите аспекти на изучавания проблем.

5. Характеристика на дисертационния труд и оценка на приносите

Дисертационният труд е с обем 190 страници и се състои от увод, четири глави, библиография и едно приложение. Уводът съдържа основните елементи, характерни за едно дисертационно изследване. Първа глава е озаглавена „Преподаване и иновативна методология в съвременното образование“. В нея се разглеждат значенията на понятията „образование“ и „преподаване“, акцентира се върху ролята на учителя, гъвкавостта в образователния процес и методите на преподаване. Засегнат е и въпроса за използването на иновативни методи в гръцкото образование. Втората глава „Иновативни методи на преподаване – подходи, изпълнение и приложение“ се фокусира върху иновативните методи на преподаване, приложението им в образователната среда и факторите, които влияят върху техния успех. В глава трета „Емпирична методология“ са представени данни за самостоятелно проведеното от докторанта непредставително количествено проучване сред 322 учители от държавни и частни средни училища в Република Гърция, което има за цел да установи „как иновативните методи на преподаване се разбират, прилагат и оценяват от учителите в средните училища“. Направен е и анализ на получените резултати от посоченото изследване. Глава четвърта „Заклучение и препоръки“ съдържа основните изводи и препоръки, свързани с ефективността на иновативните методи на преподаване. По-важните изводи от научното изследване са: 1) Учителите като цяло подкрепят иновациите, особено когато имат достъп до обучение и институционална подкрепа; 2) Иновативните практики влияят положително върху ангажираността на учениците; 3) Иновативните подходи са най-ефективни, когато са съобразени с подходящия предмет, структура на класната стая и нуждите на учениците; 4) Подкрепящите директори и ангажираните родители създават култура, в която иновациите могат да процъфтяват; 5) Иновативните методи на преподаване се прилагат по-често в частните училища, отколкото в държавните, главно поради наличието на ресурси, институционална гъвкавост и подкрепа на ръководството;

Приемам като цяло самооценката на научните постижения на дисертацията.

6. Преценка на публикациите и личния принос на докторанта

Представени са четири публикации по темата на дисертацията. Наблюдава се целенасоченост в научните търсения на докторанта по въпроси, свързани с образователните иновации. Една от статиите е посветена на иновативните практики в гръцкото образование. Не мога да констатирам наличието на плагиатство в публикациите.

7. Автореферат

Авторефератът отразява коректно съдържанието на дисертационния труд. Текстът е добре структуриран. В него се съдържа самооценката на научните и научноприложните приноси. Представен е и списък на публикациите, свързани с темата на дисертацията.

8. Критични бележки и препоръки

Имам следните критични бележки и препоръки:

1. В Увода не е изрично посочено кои от целите, задачите, хипотезите и изследванията са свързани с Република Гърция;
2. Да се анализира по-задълбочено приложението на най-значимите иновативни методи на преподаване;
3. Глава четвърта „Заклучение и препоръки“ с обем 13 страници (стр. 151-164) да се преименува на „Заклучение“ (такова липсва).

9. Заключение

Дисертационният труд на тема **„Иновативни методи на преподаване и тяхната ефективност: социологически аспекти“** съдържа научни и научноприложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Вътрешните правила за развитие на академичния състав в ЮЗУ „Неофит Рилски“. Давам **положителна оценка** на докторската теза и **предлагам на научното жури да присъди образователната и научна степен „доктор“ на Мария Дионисиос Дрену** в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, *Професионално направление 3.1. Социология, антропология и науки за културата*, докторска програма по специалност „Социология“.

27.08.2025 г.
Благоевград

Подпис:.....
Доц. д-р Петрана Стойкова

ACADEMIC REVIEW

by

Assoc. Prof. Petrana Grozdanova Stoykova, PhD

Department of Sociology at the Faculty of Philosophy,
South-West University “Neofit Rilski”

Subject: dissertation for the award of educational and scientific degree “Doctor” in the field of Higher Education 3. Social sciences, Economics and Law, Professional field 3.1. Sociology, anthropology and cultural sciences, PhD program in “Sociology”

PhD candidate: Maria Dionysios Drenou

Dissertation title: Innovative Teaching Methods and Their Effectiveness: sociological aspects

Scientific advisor: Prof. Valentina Milenkova, DSc

*Department of Sociology, Faculty of Philosophy,
South-West University “Neofit Rilski” – Blagoevgrad*

Grounds for the review: Order No. 1362/24.06.2025 of the Rector of South-West University “Neofit Rilski”, by which I have been appointed as a member of the scientific jury.

1. General data about the PhD candidate

Maria Dionysios Drenou has been enrolled by Order No. 2807/21.12.2022 of the Rector of South-West University “Neofit Rilski” as a PhD student in an individual form of study in English at the Department of Sociology, Faculty of Philosophy, South-West University “Neofit Rilski” in the field of Higher education 3. Social Sciences, Economics and Law, *Professional field 3.1. Sociology, Anthropology and Cultural Sciences*, PhD program in “Sociology”.

She has successfully passed the PhD student examinations that were part of the Individual Study Plan and has been given the opportunity to defend her dissertation (Rector’s order for PhD completion No. 1233/03.06.2025).

2. Relevance of the topic

In the age of information technology, associated with transformations in all social spheres, the transformation and modernization of the educational system is undoubtedly necessary. The traditional model of education no longer fully meets the needs of modern students who live in conditions of digitalization and dynamic social changes. The roles of both teachers and students are undergoing significant transformation, with the emphasis shifting from what the teacher teaches to what and how the student learns. The PhD candidate accurately observes that “The traditional model of transmissive teaching, where the teacher is the sole source of knowledge and students are passive recipients, is no longer sufficient to meet the

complex challenges of today's world" (p. 5). Productive interaction in the learning process implies a dialogue between the participants in the process, which turns the student into an active subject of the educational process, and the teacher into a partner.

Innovative teaching methods transform the learning process by making it more interesting, interactive and student-centered. With these approaches, students take an active role, and the teacher acts as a facilitator who supports and guides the learning process. Despite their potential, these methods are associated with a number of challenges that limit their effective application. Research into the effectiveness of innovative teaching methods can provide valuable results related to identifying measures to improve the quality of education.

3. Knowledge of the problem

Maria Dionysios Drenou has professional experience as a teacher and she is directly involved in the research problem. The professional knowledge, skills and competencies acquired by her in various specialties (philosophy, psychology, special pedagogy, sociology) allow for a more in-depth and complex understanding of the traditional educational model and the innovative practices entering education. The literature used consists of 215 sources (pp. 165-182) and corresponds to the applied research approach.

4. Methodology of the study

The applied research methods are related to the main objective of the scientific research. Maria Dionysios Drenou has used both quantitative and qualitative methods. The dissertation presents results from: 1) The non-representative quantitative survey conducted among 322 teachers from public and private secondary schools in Greece (191 women and 131 men). It was conducted in the period from October 2024 to December 2024, and the toolkit (questionnaire) developed by the PhD candidate is included in the Appendix to the dissertation (pp. 183-190); 2) analysis of documents: official school documents, records and curricula related to the implementation of innovative teaching methods. The chosen methodology effectively supports the exploration of the sociological dimensions of the research problem.

5. Characteristics of the doctoral thesis and scientific contributions

The dissertation is 190 pages long and consists of an introduction, four chapters, a bibliography and an appendix. The introduction contains the main elements typical of a dissertation study. The first chapter is entitled "Teaching and Innovative Methodology in Modern Education". It examines the meanings of the terms "education" and "teaching",

focusing on the role of the teacher, flexibility in the educational process and teaching methods. It also addresses the use of innovative approaches in Greek education. The second chapter “Innovative Teaching Methods – Approaches, Implementation and Application” is focused on innovative teaching methods, their application in the education and the factors that influence the methods success. Chapter three, entitled “Empirical Methodology”, presents data on a PhD candidate’s self-conducted, non-representative quantitative survey among 322 teachers from public and private secondary schools in Greece, the aim of which is to establish “how innovative teaching methods are understood, implemented and evaluated by secondary school teachers”. This chapter also provides an analysis of the survey results. Chapter four, entitled “Conclusion and Recommendations”, summarizes the key findings and recommendations related to the effectiveness of innovative teaching methods. More significant findings from the research study are: 1) Teachers generally support (educational) innovation, especially when they have access to training and institutional support; 2) Innovative practices have a positive impact on student engagement; 3) Innovative approaches are most effective when they are tailored to the appropriate subject, classroom structure and student needs; 4) Supportive principals and engaged parents create a culture in which innovation can flourish; 5) Innovative teaching methods are more often applied in private schools than in public ones, mainly due to the availability of resources, institutional flexibility and support from the management. I generally accept the self-assessment of the scientific achievements of the dissertation.

6. Publications and personal contribution of the PhD candidate

The PhD candidate is an author of four publications related to the dissertation topic, demonstrating a focused interest in educational innovation. One article specifically addresses innovative practices in Greek education. I cannot ascertain the presence of plagiarism in the publications.

7. Abstract of the dissertation

The abstract of the dissertation is well structured and correctly reflects the content of the dissertation. It contains a self-assessment of the scientific and applied scientific contributions. A list of publications related to the topic of the dissertation is also presented.

8. Critical comments and recommendations

I have the following critical comments and recommendations:

1. The Introduction does not explicitly state which of the aims of the research, research tasks, hypotheses and research are related to Greece;
2. The analysis of application of the most significant innovative teaching methods should be expanded and deepened;
3. Chapter Four “Conclusion and Recommendations” which is 13 pages long (pp. 151-164) should be renamed to “Conclusion” (to align with standard academic structuring).

9. Conclusion

The dissertation entitled “Innovative Teaching Methods and Their Effectiveness: sociological aspects” contains scientific and applied research results that represent an original contribution to science and meets the requirements of the Act on Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria (ADASRB), the Regulations for the Implementation of ADASBR and the Internal Rules for the Development of Academic Staff at the South-West University “Neofit Rilski”. I give a *positive assessment* of the doctoral thesis and *propose to the scientific jury to award its author Maria Dionysios Drenou the Educational and Scientific degree “Doctor”* in the field of Higher education 3. Social sciences, Economics and Law, Professional field 3.1. Sociology, Anthropology and Cultural Sciences, doctoral program in “Sociology”.

27.08.2025

Blagoevgrad

Written by:

Assoc. Prof. Petrana Stoykova, PhD